

COVID-19 bulaşmasını azaltmak: Aşılar a bakış

Sorumluluk Reddi

- *Onaylanmamış ürünler veya onaylanmış ürünlerin onaylanmayan kullanımları öğretim üyeleri tarafından tartışılabilir; bu durumlar, bir veya daha fazla yargı alanındaki onay durumunu yansıtabilir*
- *USF Health ve touchIME, sunum yapan öğretim üyelerine, etiketsiz veya onaylanmamış kullanıma yapılan bu tür atıfları mutlaka açıklamaları konusunda tavsiyede bulunmuştur*
- *USF Health ve touchIME tarafından herhangi bir onaylanmamış ürün veya onaylanmamış kullanım ile ilgili herhangi bir onay verilmemiş veya USF Health ve touchIME faaliyetlerinde bu ürünlerden veya kullanımlardan bahsedilerek böyle bir onay ima edilmemiştir*
- *USF Health ve touchIME, hata veya eksikliklerden dolayı hiçbir sorumluluk kabul etmez*

Uzman paneli

Dr. Angus Thomson

Toplum Bilimci,
Müdür,
IRIMI şirketi,
Lyon, Fransa

Dr. Amaya Gillespie

Kıdemli Davranış Bilimci,
DSÖ/UNICEF,
Ürdün

Dr. Henry Kyobe Bosa

COVID-19 Ulusal Olay Şefi,
Sağlık Bakanlığı,
Uganda

Gündem

COVID-19 aşısı: Şu anki durum nedir?

Nüfus alt kümelerinde COVID-19 aşılarının farklı alımına katkıda bulunan faktörler

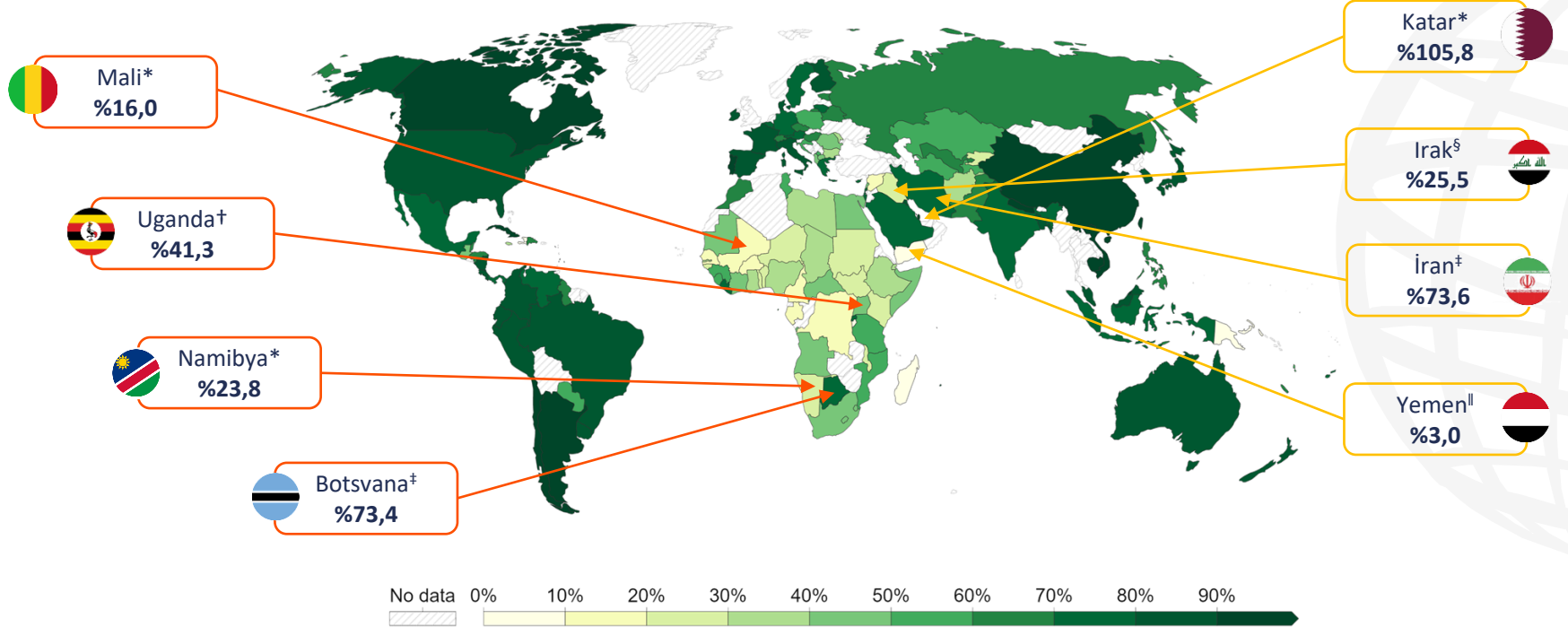
COVID-19 aşılama oranlarını artırmak için en etkili stratejiler nelerdir?

İleriye bakış: COVID-19 aşılmasının gelecekteki yönü

**COVID-19 aşıısı:
Şu anki durum nedir?**

Küresel COVID-19 aşı kapsamı

≥1 doz COVID-19 aşısı olan kişilerin yüzdesi

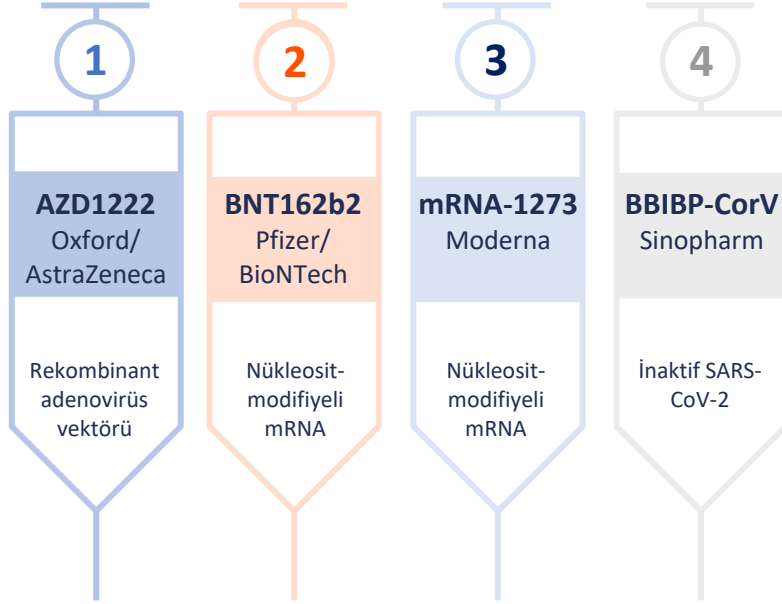

*26 Şubat 2023 itibarıyla; †29 Ocak 2023 itibarıyla; ‡19 Şubat 2023 itibarıyla; §2 Ocak 2023 itibarıyla; ||28 Şubat 2023 itibarıyla.
Our World In Data. Şu adreste mevcuttur: www.ourworldindata.org/covid-vaccinations (13 Mart 2023'te erişim sağlandı).

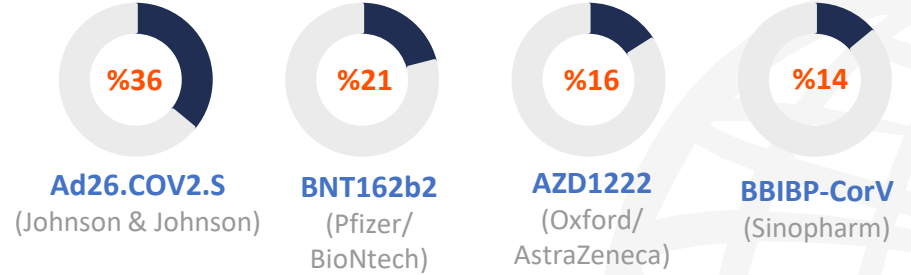
COVID-19 aşıları

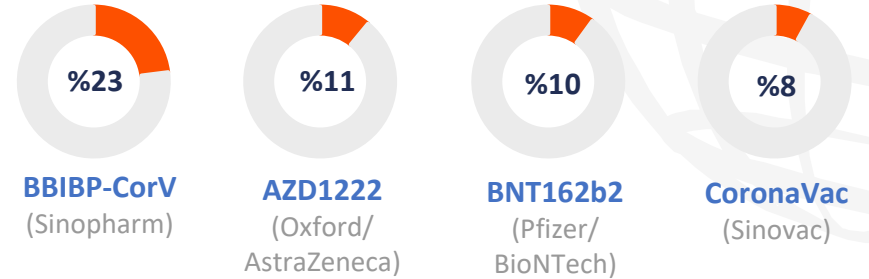
Tüm dünyada en fazla erişilen ilk dört aşı¹

Afrika'da en yaygın olarak edinilen dört aşı²

MENA'da en yaygın olarak edinilen dört aşı^{*3}

*Uygulanan aşıların %37'sinin üreticisi bilinmiyor.

MENA, Orta Doğu ve Kuzey Afrika; mRNA, mesajcı ribonükleik asit; SARS-CoV-2, şiddetli akut solunum sendromu koronavirüs 2.

1. Rashedi R, et al. *J Med Virol.* 2022;94:1294-9; 2. Africa CDC. 2023. Şu adreste mevcuttur: www.africacdc.org/covid-19-vaccination (7 Mart 2023'te erişim sağlandı);

3. UNICEF. Şu adreste mevcuttur: www.unicef.org/supply/covid-19-market-dashboard (13 Mart 2023'te erişim sağlandı).

Nüfus alt kümelerinde COVID-19 aşılarının farklı alımına katkıda bulunan faktörler

Aşı alımının belirleyicileri için taksonomi¹⁻³

Aşı alımının belirleyicilerinin 6As taksonomisi, Dr. Angus Thomson tarafından geliştirilmiştir.

1. Thomson A, et al. *Vaccine*. 2016;34:1018–24; 2. Joshi A, et al. *Front Public Health*. 2021;9:698111; 3. Kassianos G, et al. *Drugs Context*. 2021;10:2020–9–5.

Aşı kabulünün sürekliliği

2019 yılında, DSÖ aşı tereddüdünün küresel sağlığa yönelik on tehditten biri olduğunu ilan etti¹

Aşı tereddüdü sürekliliği^{2,3}

Soruları olabilir
'Bekle ve gör' yaklaşımı
Daha fazla bilgi istiyorum

DSÖ, Dünya Sağlık Örgütü.

1. DSÖ. Şu adreste mevcuttur: www.who.int/news-room/spotlight/ten-threats-to-global-health-in-2019 (27 Şubat 2023'te erişim sağlandı);

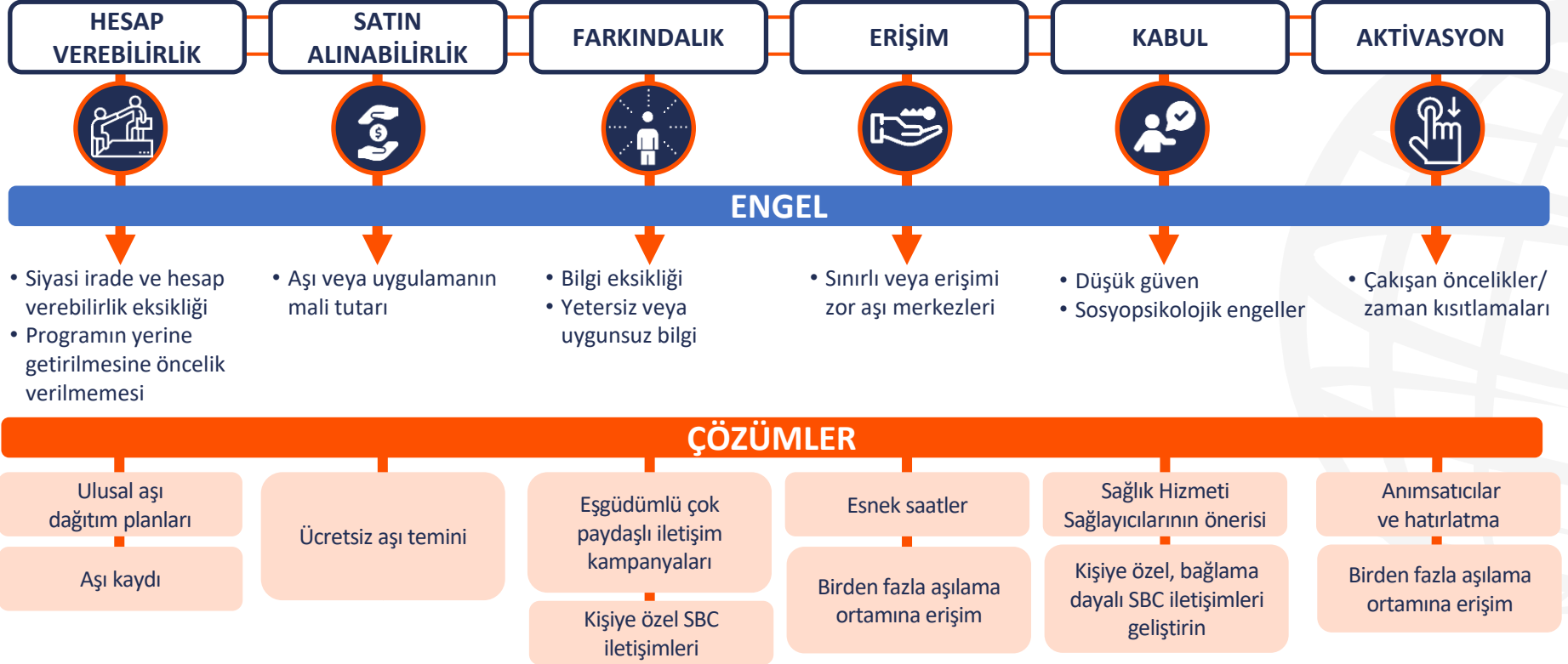
2. SAGE Çalışma Grubu. SAGE Çalışma Grubu Aşı Tereddüdü Raporu. Dünya Sağlık Örgütü: Cenevre, İsviçre. 2014; 3. CDC. 2021. Şu adreste mevcuttur: www.cdc.gov/vaccines/covid-19/downloads/vaccinatewconfidence-tipsforhcteam_508.pdf (19 Mart 2023'te erişim sağlandı).

**COVID-19 aşılama oranlarını artırmak
için en etkili stratejiler nelerdir?**

Aşı alımının önündeki engellerin aşılması¹⁻³

Aşı alımının belirleyicilerinin 6As taksonomisi, Dr Angus Thomson tarafından geliştirilmiştir. SBC, sosyal ve davranış değişikliği.

1. Thomson A, et al. *Vaccine*. 2016;34:1018–24; 2. DSÖ. *Weekly Epidemiological Record*. No 20. 2022;97:209–24;

3. Kassianos G, et al. *Drugs Context*. 2021;10:2020–9–5.

İleriye bakış: COVID-19 aşılamasının gelecekteki yönü

Afrika ve Orta Doğu'ya bakış

Kuzey Amerika dünya nüfusunun ~%8'ini oluşturmaktadır^{1*} ve tüm dünyadaki aşılardan

Bu her 100 kişide²...

190

doza eşittir[†]

Afrika dünya nüfusunun ~%18'ini oluşturmaktadır^{1*} ve tüm dünyadaki aşılardan

Bu her 100 kişide²...

53

doza eşittir[†]

Orta Doğu dünya nüfusunun ~%5'ini oluşturmaktadır^{1*} ve tüm dünyadaki aşılardan

Bu her 100 kişide²...

44

doza eşittir (Irak'ta)[‡]

282

doza eşittir (Katar'da)[§]

*2021 Verileri; † 30 Ocak 2023 itibarıyla dünya ortalaması her 100 kişide 166 dozdu; ‡ 11 Aralık 2022 itibarıyla dünya ortalaması her 100 kişide 164 dozdu;

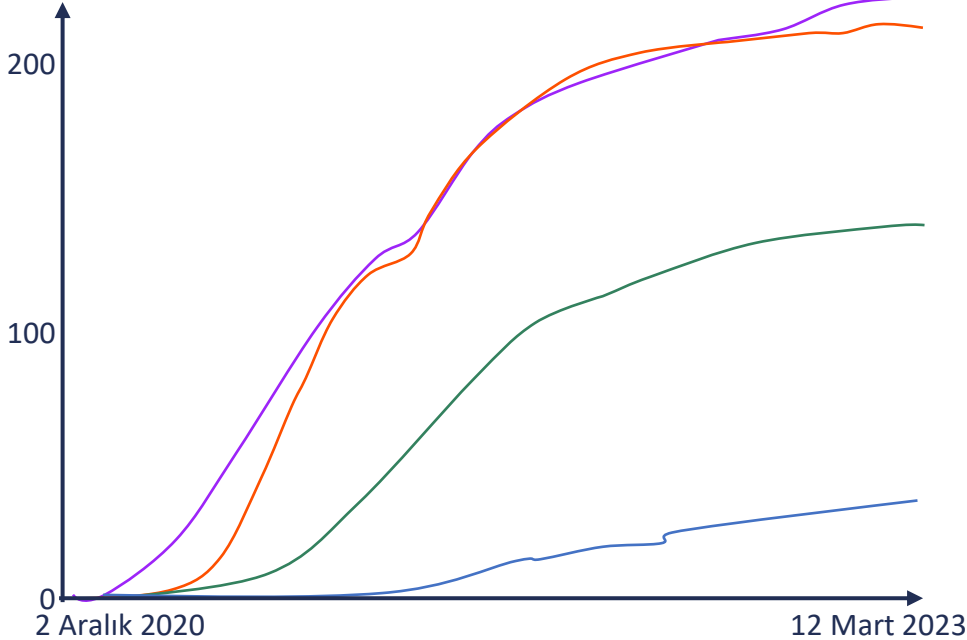
§ 6 Ocak 2023 itibarıyla dünya ortalaması her 100 kişide 165 dozdu.

1. Our World In Data. Şu adreste mevcuttur: www.ourworldindata.org/grapher/population (31 Ocak 2023'te erişim sağlandı);

2. Our World In Data. Şu adreste mevcuttur: www.ourworldindata.org/covid-vaccinations (31 Ocak 2023'te erişim sağlandı).

Ülke gelirine göre COVID-19 aşı uygulaması*

Dozlar, hatırlatma dozları da dahil olmak üzere ayrı ayrı sayılır

Yüksek gelir:

Kişi başına düşen GSMH: ≥ 13.205

Üst orta gelir:

Kişi başına düşen GSMH: 4.256–13.205

Alt orta gelir:

Kişi başına düşen GSMH: 1.086–4.255

Düşük gelir:

Kişi başına düşen GSMH: ≤ 1.086

*Her 100 kişide.

GSMH, gayri safi milli gelir.

Our World In Data. Şu adreste mevcuttur: www.ourworldindata.org/grapher/cumulative-covid-vaccinations-income-group (13 Mart 2023'te erişim sağlandı).